

Vær omhyggelig med tydeligt at markere **defekt apparatur** og sende det til reparation.

Stol aldrig på at apparaturet ikke er defekt. F.eks. sætter man aldrig et højspændingskabel på detektoren med spænding på – hvis kablet er defekt kan det blive dig der får spænding på!

I nye omgivelser, specielt i laboratorier: **Orientér dig** – find f.eks. ud af hvor nødstop til elektricitet befinder sig, hvor nærmeste brandslukker er og evt. nærmeste nødudgang.

I omgangen med **radioaktivitet** gælder generelt: ALARA – As Low As Reasonably Achievable (så lidt som rimeligvis opnåeligt). Ved at 1. øge afstanden til kilden og 2. begrænse tidsrummet, kan unødigt strålingsfare undgås.

Hvis du kommer i **tvivl** skal du kontakte en medarbejder eller IFA's daglige sikkerhedsleder:

Claus Grosen
Mobil: (+45) 2338 2119

Ansvar

Under dit ophold på IFA vil du sandsynligvis komme til at udføre arbejde hvor der skal udvises særlig forsigtighed. Det kan f.eks. være arbejde med **højspænding, høj strøm, kolde væsker, lasere, radioaktivitet, stråling, brændbare gasser** og meget andet.

Det er først og fremmest *dit eget* ansvar at dette arbejde bliver udført **sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt**.

Denne folder er en hjælp til at du kan gøre dit arbejde mere sikkert.

Lovgivning

Studerende er normalt ikke omfattet af Universitetets forsikringsregler. Du skal derfor som studerende *selv* tegne en fuldtidsforsikring.

Som noget nyt er det nu blevet muligt for Arbejdstilsynet at uddele bøder, startende fra 2500 kr., til personer der åbenbart og forsætligt overskrider sikkerhedsforanstaltninger.

Og ganske som i det private erhvervsliv, kræver IFA god sikkerhed for at optimere arbejdsmiljøet på stedet og for at undgå ulykker og følgende sanktioner.

Information til studenter og andre nyankomne fra

Sikkerhedsorganisationen
Institut for Fysik og Astronomi
Aarhus Universitet

med en introduktion til
bl.a.
laboratoriesikkerhed

Sikkerhedsskiltning

Der findes et væld af sikkerhedsskilte der overordnet er kategoriseret efter farve:

Rød: Forbud, Fare, Alarm, Stop, Standsning, Nødafbryder

Gul: Advarsel, Giv agt, Afprøvning, Kontrol

Blå: Påbud, særlig optræden eller handling, brug af personlige værnemidler (handsker, briller, åndedrætsværn m.fl.)

Grøn: Redningsforanstaltning, Førstehjælp, Flugtveje

De mest almindelige sikkerhedsskilte på IFA findes på de næste sider. De fleste af skiltene er selvforklarende og der nævnes blot nogle typiske eksempler på i hvilken forbindelse de kan optræde.

Denne folder *erstatte ikke* en grundig gennemgang af de nævnte emner, som f.eks. omgang med radioaktivitet, el, kemi eller lasere. Du kan finde mere information her (kun adgang fra en IFA computer):

<http://phys.medarbejdere.au.dk/arbejdsmiljoe-og-sikkerhed/>

Komprimerede gasser, typisk N_2 , O_2 , C_2H_2 , CO_2

Superledende og accelerator-magneter

Maskiner, f.eks. kraner

Ethanol, acetone, rens væsker

Syrer og baser til f.eks. targets

Elektroner, protoner, røntgen, gamma

Radioaktive kilder

Flydende N_2 , He

Synlige såvel som usynlige lasere

Højspænding til detektorer

Nødbruiser i kemilab.

Øjenskyl i kemilab.

Bl.a. i værkstedet

Nøddudgang

I eller ved mange laboratorier

Bl.a. i det mekaniske værksted

Desuden findes enkelte specifikke farer som f.eks. **blyklodser** (vask hænder, pas på ved tab), **vakuumkanre** (høj trykforskel, kan 'klemme' eller sætte ting i bevægelse) og **iltfortrængende gasser** (fra flydende N_2 i store mængder, f.eks.).

Sørg altid for **ryddelighed**, specielt i laboratoriet – rod avler mere rod og kan skjule potentielle farer. Desuden kan det forøge brandfaren.